

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ การวิจัยเชิงคุณภาพประกอบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ผลการวิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบัน และปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่า
จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 2 แนวปฏิบัติที่ดีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่าจังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 3 ต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่าจังหวัดสุพรรณบุรี

นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่า เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตั้งขึ้น โดยมีจุดเน้นสำคัญ คือ เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการบริหารจัดการโดยตัวแทนของประชาคมหมู่บ้าน ระเบียบต่าง ๆ ที่นำมาบริหารจัดการต้องมาจากคณะกรรมการของศูนย์ที่มาจากตัวแทนประชาคม รวมทั้งงบประมาณหลัก ก็คือ เป็นการระดมของคนในชุมชน โดยมีรูปแบบและกระบวนการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์กรชุมชนตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกโคเฒ่าปัจจุบันมีอยู่ 2 ศูนย์ คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่า และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสุวรรณ ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้แก่บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งโดย ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนผู้ดูแลเด็ก โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนักวิชาการ โดยปัจจุบันมีครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 4 คน ศูนย์ละ 2 คน กำหนดเป็นสัดส่วนครูผู้ดูแลเด็กต่อเด็กเล็ก 1 : 20 ปัจจุบันเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่า มีสัดส่วนครูผู้ดูแลเด็กต่อเด็กเล็ก 1 : 16 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสุวรรณมีสัดส่วน

ครูผู้ดูแลเด็กต่อเด็กเล็ก 1 : 14 และบุคลากรที่เป็นครูผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย 1 คนและกำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบันวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยจำนวน 3 คน

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่า สรุปโครงสร้างการบริหารเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านบริหารวิชาการ ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

1. ด้านบริหารจัดการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นศูนย์เด็กเล็กที่พัฒนาและบริหารจัดการโดยองค์กรชุมชน และมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี มีงานหลักสำคัญ 5 งาน คือ งานบุคคล งานธุรการ (สารบรรณ) งานการเงินและพัสดุ งานวิชาการ อาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์กับชุมชนโดยมีการบริหารจัดการในแต่ละด้าน ดังนี้

งานบุคคล การบริหารบุคคล ซึ่งหมายถึงครูประจำศูนย์ พี่เลี้ยงเด็กประจำศูนย์ แม่บ้าน และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในศูนย์ คณะกรรมการได้มอบให้ประธานศูนย์เป็นผู้ดูแลหลัก เพราะถือว่างานดังกล่าวเป็นหัวใจสำคัญ เนื่องด้วยงานทุกด้านของศูนย์จะขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับการบริหารงานบุคคลในศูนย์ ซึ่งประธานศูนย์ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การบริหารในโรงเรียนมาก่อน จึงมีความเข้าใจ ซึ่งก็ได้มีการกำหนดแนวทาง ความรับผิดชอบต่าง ๆ ของบุคลากรในศูนย์ โดยเฉพาะครูประจำชั้น ครูพี่เลี้ยงและแม่บ้าน

ครูประจำชั้น

- รับผิดชอบงานดูแลเด็กในชั้น โดยการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องตามพัฒนาการของเด็ก
- รับผิดชอบดูแลเด็กตั้งแต่การรับ-ส่งเด็กเข้า-เย็น
- จัดทำแผนการจัดกิจกรรมเด็กและส่งให้ประธานศูนย์ตรวจสอบก่อนการจัดกิจกรรม
- ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
- รับผิดชอบจัดทำ ดำเนินการ และประเมินโครงการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- เป็นเลขานุการของศูนย์พัฒนาเด็ก
- รับเงินค่าบำรุงศูนย์พัฒนาเด็กจากผู้ปกครองแล้วนำส่งเหรียญกษาปณ์
- จัดทำบัญชีเงินค่าใช้จ่ายประจำห้องและนำส่งฝ่ายตรวจสอบบัญชีประจำเดือน

- เข้าร่วมประชุมเพื่อพัฒนาตนเอง

ครูพี่เลี้ยง

- รับผิดชอบดูแลความสะอาดในชั้นเด็กเล็ก และบริเวณศูนย์เด็กเล็กตามที่ได้รับมอบหมาย

- ช่วยดูแลเด็ก และงานต่างๆ ในศูนย์ตามที่ครูประจำชั้นมอบหมาย
- ช่วยดูแลและจัดอาหารและทำความสะอาดสิ่งของต่างๆ ของศูนย์

แม่บ้าน

- จัดทำอาหารทุกมื้อให้เด็กในศูนย์
- ดูแลความสะอาดภายในศูนย์

นอกจากนี้คณะกรรมการศูนย์ยังได้จัดทำโครงการพัฒนานุเคราะห์ในศูนย์ทั้งที่เป็นผู้บริหารและคณะครูของศูนย์ไปอบรม ประชุม สัมมนา ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการบริหารงานด้านบุคลากรนี้ ถึงแม้ว่าคณะกรรมการจะมอบให้ประธานศูนย์เป็นผู้รับผิดชอบหลัก แต่การบริหารงานก็ได้มีการประชุมปรึกษาหารือขอความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ แต่ก็ยังคงมีปัญหาเป็นช่วงๆ เนื่องจากกรรมการบางคนไม่เข้าใจการบริหารงานที่พยายามจะสร้างให้เป็นระบบก็แก้ปัญหาโดยการให้ความรู้ ความเข้าใจ และมีการประชุมชี้แจงให้บ่อยขึ้น

งานธุรการ (สารบรรณ) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่า เป็นศูนย์พัฒนาเด็กขนาดเล็ก แต่ก็ยังคงต้องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทั้งกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ดังนั้นจึงมีเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็น จะต้องจัดเก็บให้เป็นระบบ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร่วมกันพัฒนาระบบสารบรรณ โดยมอบให้ครูประจำศูนย์เด็กเล็ก 1 คน เป็นผู้รับผิดชอบและทำหน้าที่เป็นเลขานุการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วย โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ดังนี้

- รับหนังสือ ลงทะเบียนเลขหนังสือเข้า
- ส่งหนังสือ ลงทะเบียนเลขหนังสือออก
- บันทึกการประชุมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- จัดทำหนังสือเชิญการประชุม หนังสือออก
- จัดทำรายงานประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สรุปรายงานองค์การบริหารส่วนตำบลโคกโคเฒ่า

ตำบลโคกโคเฒ่า

งานการเงินและพัสดุ การบริหารจัดการในส่วนของการเงิน และวัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะกรรมการศูนย์ได้มีมติให้เหรียญกษาปณ์ทั้ง 2 คน ร่วมกันดูแล ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เปิดบัญชีในนาม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่า โดยเหรียญกษาปณ์จะเป็นผู้ถือบัญชี และเบิก

จ่ายเงินทุกประเภท เหนือสัญญาได้มอบให้ครูประจำชั้นของทุกประจำศูนย์เป็นผู้ช่วย โดยมีเหนือสัญญาของศูนย์เป็นผู้ควบคุมดูแลอีกทีหนึ่ง ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีระบบการเงิน และพัสดุที่ดำเนินการในแต่ละเดือน

ครูประจำศูนย์ในแต่ละชั้น มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- รับเงินค่าบำรุงศูนย์จากผู้ปกครองและจัดทำบัญชีการรับเงิน
- นำเงินค่าบำรุงศูนย์ส่งให้ครูประจำศูนย์ที่เหนือสัญญามอบให้เป็นผู้ช่วยฝ่ายการเงิน
- รับเงินค่าใช้สอยประจำเดือน 500 บาท/ห้อง และจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย
- จัดส่งบัญชีค่าใช้จ่ายให้ฝ่ายการเงินตรวจสอบเป็นรายเดือน

ฝ่ายการเงินและพัสดุ (ครูประจำชั้นที่ได้รับหน้าที่เป็นผู้ช่วยฝ่ายการเงิน) มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- รับเงินค่าบำรุงศูนย์จากครูประจำชั้นทุกวันที่ 5, 10, 20 และทุกสิ้นเดือน (ผู้ปกครองไม่สามารถจ่ายเป็นงวดเดียวได้)
- จ่ายเงินค่ารถรับ-ส่งเด็กในศูนย์ ค่าเงินเดือนครูพี่เลี้ยงประจำศูนย์ ค่านมค่าอาหารกลางวัน และค่าวัสดุอุปกรณ์ประกอบกิจกรรม (ค่าใช้จ่าย) ของครูประจำศูนย์ทุกห้อง
- จัดทำสรุบบัญชีรายรับ-รายจ่ายประจำเดือน
- จัดทำรายงานสรุปผลบัญชีรายรับ-รายจ่าย เสนอให้เหนือสัญญาของศูนย์ตรวจสอบทุกเดือน
- เป็นผู้ชี้แจงรายรับ-รายจ่ายของศูนย์ให้มีประชุมคณะกรรมการศูนย์รับทราบทุกเดือน

เหนือสัญญาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- รับเงินค่าบำรุงศูนย์จากฝ่ายการเงินของศูนย์พัฒนาเด็ก นำเงินไปฝากธนาคารในบัญชีของศูนย์พัฒนาเด็ก
- เบิกจ่ายเงินค่ารถรับ-ส่งเด็กศูนย์ เงินเดือนพี่เลี้ยง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ภายในศูนย์
- ตรวจสอบการทำบัญชี สรุปผลรายรับ-รายจ่าย ของแต่ละเดือนที่ได้รับจากฝ่ายการเงินให้เป็นปัจจุบัน และรายงานให้ประธานศูนย์คณะกรรมการศูนย์ได้รับทราบ
- ร่วมกับฝ่ายการเงินจัดทำรายงานการใช้งบประมาณประจำปีส่งให้ อบต.
- ร่วมกับฝ่ายการเงินตรวจสอบวัสดุ-ครุภัณฑ์ประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็ก

การดำเนินงานในฝ่ายการเงินและพัสดุนี้ กรรมการที่รับผิดชอบในตำแหน่งเหรัญญิกเป็นบุคคลที่มีภาระงานมาก และมีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีน้อย จึงได้ปรึกษาในที่ประชุมของคณะกรรมการศูนย์ ซึ่งมีมติให้ครูประจำศูนย์ 1 คน มาเป็นผู้ช่วยฝ่ายการเงิน โดยมีกรรมการและเหรัญญิกเป็นผู้ควบคุมดูแลการทำงาน ซึ่งก็ได้ดำเนินการมาด้วยดีตลอดจนถึงทุกวันนี้

งานวิชาการ อาคารสถานที่ การบริหารงานทางด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ภาพรวมส่วนใหญ่คณะกรรมการศูนย์จะมอบให้ประธานศูนย์เป็นผู้ดูแล ทั้งนี้เนื่องจากประธานศูนย์มีประสบการณ์เป็นครูมาก่อน ซึ่งงานด้านวิชาการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่าบริหารจัดการพอสรุปได้ ดังนี้

- การจัดทำหลักสูตรศูนย์เด็กเล็ก
- การจัดทำแผนจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก
- การจัดหา และการผลิตสื่อประกอบกิจกรรมสำหรับเด็ก
- การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน
- การนิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อเด็ก
- การวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก
- การสนับสนุน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน และศูนย์พัฒนาเด็ก
- การจัดกิจกรรมพิเศษให้กับเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก

มีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประธานศูนย์พร้อมทั้ง คณะกรรมการร่วมกับ คณะผู้วิจัย และชาวบ้าน ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาเด็กร่วมกัน

2. ครูประจำชั้นเป็นผู้จัดทำแผนการจัดกิจกรรม และส่งให้ประธานศูนย์เป็นผู้ตรวจก่อน จะใช้จัดกิจกรรมทุกสัปดาห์ รวมทั้งร่วมกันกำหนดตารางกิจกรรมประจำวันของเด็กในศูนย์ และแสดงให้ผู้ปกครองทราบ

3. การจัดหาและผลิตสื่อประกอบกิจกรรมสำหรับเด็ก คณะกรรมการศูนย์ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อวัสดุประกอบกิจกรรม โดยมอบให้ครูประจำชั้นรับผิดชอบชั้นละ 500 บาทต่อเดือน และยังร่วมกันระดมชาวบ้าน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุเข้ามาร่วมกันจัดทำสื่อพื้นบ้าน รวมทั้งซ่อมแซมไว้ให้เด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้เล่น และเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์สื่อพื้นบ้านเด็กปฐมวัย

4. การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประธานศูนย์พร้อมทั้งคณะกรรมการ ได้ร่วมระดมชาวบ้านช่วยกันพัฒนา เพื่อจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง เช่น สร้างศูนย์สื่อพื้นบ้าน บ้านนิทานสำหรับเด็ก ปลูกต้นไม้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังช่วยกันซ่อมแซม อาคารให้ศูนย์พัฒนาเด็กอยู่ในสภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็ก

5. การนิเทศการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ประธานศูนย์ได้ดำเนินการนิเทศการจัด กิจกรรมของครูประจำชั้นอย่างต่อเนื่อง และยังได้แต่งตั้งให้ตัวแทนฝ่ายการศึกษาของ อบต. มาร่วมการนิเทศ โดยใช้แบบฟอร์มการนิเทศภายในที่พัฒนาขึ้นมาเป็นเครื่องมือในการนิเทศ

6. การวัดและประเมินพัฒนาการเด็ก ครูประจำชั้นได้ดำเนินการวัดและประเมิน พัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ โดยใช้แบบประเมินพัฒนาการเด็กที่ได้ร่วมกันพัฒนาขึ้นและได้ รายงานผลการพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองรับทราบเป็นรายเดือน

7. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กได้ให้ความสำคัญต่อ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างยิ่ง โดยการจัดทำ โครงการโรงเรียนพ่อแม่ และจัดทำสมุดสายสัมพันธ์บ้านกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งผลการ ดำเนินงานเป็นที่น่าพึงพอใจอย่างยิ่ง

8. การจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการบริหารงานของ คณะกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชน ได้ดำเนินการระดมทุนจากแหล่งเงินทุนต่างๆ ทั้ง ภาครัฐ และเอกชน มาจัดทำโครงการเสริม การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กตลอดปี เช่น โครงการ โลกนิทาน โครงการบ้านของเล่นและศูนย์ สื่อ โครงการนันทนาการงานวันเด็ก โครงการการแข่งขัน กีฬาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นต้น และงานดังกล่าวข้างต้นจัดเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ศักยภาพ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งบุคลากรที่เข้ามามีบทบาทสำคัญร่วมกับประธาน และคณะกรรมการศูนย์ คือ ครูประจำศูนย์ ครูพี่เลี้ยง ผู้ปกครองเด็ก รวมทั้งกลุ่มครูภูมิปัญญา กลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งได้เข้ามาร่วมกันสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง

งานความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์กับชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่า มีการ ทำงานร่วมกันกับชุมชนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนเห็นความสำคัญถึงการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับ ความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านบริหารวิชาการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่าและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสุวรรณ มีการจัด

การศึกษา และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยคำนึงถึงคุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา) และพัฒนาทั้ง 4 ด้าน การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

1.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและ

ประสานสัมพันธ์กัน

1.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

1.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

1.5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย

1.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

1.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

1.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

1.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

1.10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

1.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

1.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

2. คุณลักษณะตามวัย เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- อายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือและลำตัวได้ เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองเดินขึ้น-ลงบันไดสลับเท้าได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปร่างสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระดาษกระด้างไม่ชอบอยู่เฉย เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง ขึ้น-ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้ก้ำมเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือก รongเท้า ฯลฯ

2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

- อายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจ และได้รับคำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟังคนสนใจ เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

2.3 พัฒนาการด้านสังคม

- อายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้ รู้จักรอคอย เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้ รอคอยตามลำดับก่อน - หลัง แบ่งของให้คนอื่น เก็บของเล่นเข้าที่ได้ เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมาย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- อายุ 3 ปี ได้แก่ สำรวจสิ่งต่างๆ ที่เหมือนกัน และต่างกันได้ บอกชื่อของตนเองได้ ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ ได้ สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองต่างๆ และแสดงท่าเลียนแบบได้ รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ เป็นต้น

- อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำแนะนำ สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นรู้จักใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น

- อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ - สกุล อายุ ตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ - เล่าเรื่องได้ สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น

3. การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

3.1 หลักการจัดประสบการณ์

3.1.1 จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

3.1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

3.1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

3.1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

3.2 แนวทางการจัดประสบการณ์

3.2.1 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

3.2.2 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือเด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้นทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

3.2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

3.2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

3.2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

3.2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

3.2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

3.2.9 ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนสนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

4. การจัดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี มีหลายรูปแบบโดยผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน มีการกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กกิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 - 60 นาทีในแต่ละวัน ส่วนกิจกรรมส่วนกิจกรรมวงกลมหรือวิชาการที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที กิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เน้นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ จัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรีและเน้นการพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม ต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ และในกิจกรรมยังมีการเน้นการพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตาม

วัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวยเน้นการฝึกในเรื่องการ ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน อย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

ฝึกทักษะด้านการพัฒนาความคิดรวบยอด การสังเกตจำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่ง ข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล รวมถึงการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวโดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ รวมถึงการจัดทำสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้จัดทำสื่อในการประกอบการสอนในกิจกรรม

3. ด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน

3.1 ที่ตั้ง (สภาพแวดล้อมภายนอก)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่า สถานที่ที่ตั้งตั้งอยู่ในพื้นที่ของโรงเรียนวัดโคกโคเฒ่า โดยยังไม่ได้จัดตั้งเป็นเอกเทศ อยู่ใกล้กับชั้นเรียนของอนุบาลของโรงเรียน มีจำนวน 1 ห้องเรียน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวทางเข้า-ออก และประตู มีทางเข้า - ออกมี 2 ประตู ไม่มีหน้าต่าง อากาศไม่ถ่ายเทและปรอดโปร่ง ต้องใช้เครื่องปรับอากาศเปิดในเวลาที่เด็กพักผ่อนในเวลากลางวัน ส่วนโรงอาหารเป็นอาคารเอนกประสงค์ซึ่งเป็นอาคารของโรงเรียนเป็นอาคารชั้นเดียวมีฝ้าใต้หลังคา ใช้ร่วมกับของโรงเรียนที่กว้างขวางสะดวกแก่การรับประทานอาหาร สนามเด็กเล่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีมีเฉพาะสนามที่เกี่ยวกับการฝึกสมองของเด็กระดับประถม สนามค่อนข้างกว้างแต่อุปกรณ์สูงมากต้องปีนไม่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก เด็กเล็กส่วนใหญ่จะไปอยู่ที่กองดินที่อยู่บริเวณสระน้ำ ห้องน้ำใช้ร่วมกับของทางโรงเรียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสุวรรณ สถานที่ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของโรงเรียนวัดสามหนอง โดยไม่ได้มีสถานที่เป็นเอกเทศ มีอากาศปลอดโปร่งและแสงสว่างมีหน้าต่างสามารถระบายอากาศได้ดี อากาศร่มรื่น ร่มเย็น อยู่ใกล้กับชั้นเรียนของอนุบาลของโรงเรียน มีจำนวน 1 ห้องเรียน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวทางเข้า-ออก และประตู มีทางเข้า – ออกมี 2 ประตู มีสีฉันทของห้องเรียนที่สดใสเป็นสีลูกกวาด สนามเด็กเล่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสุวรรณใช้ร่วมกับของชั้นอนุบาลของโรงเรียนวัดสามหนอง ห้องน้ำอยู่ในห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็กมาก สะอาด

3.2 สภาพแวดล้อมภายใน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่า ภายในห้องเรียน ไม่มีโต๊ะและเก้าอี้ ใช้โต๊ะญี่ปุ่นในเวลาปฏิบัติกิจกรรม มีการจัดมุมศูนย์การเรียนรู้ภายในห้องเรียน เป็นมุมต่าง ๆ มีการจัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนชื่อติดไว้โดยสภาพแวดล้อมภายในได้มีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียน ไม่มีแสงสว่างที่โปร่ง สม่่าเสมอทั่วทั้งห้อง ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสุวรรณ ภายในห้องเรียน มีพื้นที่ใช้สอยใช้ได้น้อย มีประตูหน้าต่างหลายบานสามารถระบายอากาศได้เป็นอย่างดี มีโต๊ะเก้าอี้ในการจัดกิจกรรม มีการจัดมุมศูนย์การเรียนรู้ภายในห้องเรียน เป็นมุมต่าง ๆ จัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนชื่อติดไว้โดยสภาพแวดล้อมภายในได้มีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียน ห้องน้ำอยู่ภายในห้องเรียน

4. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่าและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสุวรรณได้มีส่วนร่วมและรับการสนับสนุนจากชุมชนดังนี้

1. มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองและรวมถึงการจัดโครงการเยี่ยมบ้านเพื่อเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง โดยจัดทำการประเมินผลพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบและเป็นการชี้แจงให้ผู้ปกครอง ชี้ให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก

2. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัด

กิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีต่อกันระหว่างศูนย์ฯ และชุมชน

3. มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น

สรุปได้ว่า ผลของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นไปตามหลักการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย กล่าวคือ ได้จัดทำโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน ซึ่งแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานในแต่ละฝ่ายอย่างเหมาะสม คือ มีงานธุรการ งานบุคคล งานการเงิน และงานพัสดุ งานบริหารวิชาการ

ปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่า

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่าและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสุวรรณมีปัญหา ดังนี้

1. ผู้นำชุมชน และผู้บริหารศูนย์ไม่ตระหนักและเข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
2. ความขัดแย้งด้านการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์กับผู้บริหารโรงเรียน
3. ด้านการบริหารจัดการให้มีความโปร่งใส และยุติธรรมเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประโยชน์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง
4. ชาวบ้านยังขาดความเข้าใจในบทบาทของชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้ความสัมพันธ์กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีเท่าที่ควรและไม่เป็นไปตามทิศทางเดียวกัน
5. ห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่า ไม่มีหน้าต่าง อากาศถ่ายเทไม่สะดวก มียูงชุม ครูดัดชิดยกกันยูงทุกวันซึ่งเป็นอันตรายกับเด็ก
6. อาคารเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่า ตั้งอยู่ติดกับอาคารเรียนมัธยม เสียงดัง รบกวนการเรียนการสอนและเวลาพักผ่อน รวมทั้งเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
7. เด็กไม่ได้ไปทัศนศึกษานอกสถานที่หรือแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ทำให้ขาดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกโคเฒ่า ไม่มีสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่น รวมทั้งพื้นที่ให้วิ่งเล่น

9. ขาดสื่อการสอนและอุปกรณ์ รวมทั้งคอมพิวเตอร์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

10. อาคารเรียนไม่เป็นเอกเทศ

คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาส (SWOT) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคโคเฒ่า ดังต่อไปนี้

จุดแข็ง (Strength)

1. มีบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาตรงตามวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยและมีสัดส่วนของครูกับเด็กที่ถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานตามเกณฑ์ชี้วัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. มีการใช้หลักสูตรและกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่เป็นไปตามหลักสูตรของกรมการปกครองท้องถิ่นและหลักสูตรที่ใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย 3-5 ปี เพื่อพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้าน

3. มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องที่เป็นมุมศูนย์การเรียนรู้ตามหลักการศึกษปฐมวัยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่เด็ก

4. มีการประชาสัมพันธ์โดยแจ้งให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. จัดโครงการและกิจกรรมระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จุดอ่อน (Weakness)

1. อาคารเรียนไม่เป็นเอกเทศ ไม่มีสนามเด็กเล่น และห้องเรียนมีขนาดเล็กไม่สะดวกในการทำกิจกรรม

2. การขาดสื่อการสอน อุปกรณ์และ เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

3. บุคลากรขาดการส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการพัฒนาตนเอง

4. บุคลากรในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

โอกาส (Opportunity)

1. จัดงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์ที่เป็นเอกเทศเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 ศูนย์ มีการพัฒนาและมีมาตรฐานตามเกณฑ์ชี้วัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. มีแผนพัฒนาที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การเป็นต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีมาตรฐาน

3. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแก่หน่วยงานและชุมชน

4. การสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย กับสถาบันระดับอุดมศึกษา
ในท้องถิ่น

อุปสรรค (Threat)

1. ผู้นำชุมชน และผู้บริหารศูนย์ฯ ไม่ได้ตระหนักและเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
2. ความขัดแย้งด้านการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์ฯ กับผู้บริหารโรงเรียน
3. ขาดงบประมาณในการบริหารจัดการที่พอเพียงกับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในการจัดตั้งศูนย์ฯ เป็นเอกเทศ
4. เด็กไม่มีพื้นที่ในการได้รับกิจกรรมพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่
5. ขาด สื่อและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเช่น สื่อการสอนและคอมพิวเตอร์

ตอนที่ 2 แนวปฏิบัติที่ดีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดสุพรรณบุรี

ในการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดสุพรรณบุรี คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของโรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ซึ่งได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ว่าเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี มีรายละเอียดดังนี้ (โรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน, 2553, 19)

โรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี โทรศัพท์/ โทรสาร
035-526133

วิสัยทัศน์ : มีภูมิทัศน์เอื้อต่อการเรียนรู้ ระบบการดูแลได้มาตรฐาน ประสานความร่วมมือกับชุมชน บุคลากรทุกคนได้รับการพัฒนา เป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ

ปรัชญา : วินัยดี กิจกรรมเด่น เน้นพัฒนาการ

คำขวัญ : เด็กเล็กเบิกบาน พัฒนาการรอบด้าน มารยาทงดงาม ประสานงานชุมชน

ประวัติโรงเรียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีบัวบาน ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2546 โดยการริเริ่มของ นางจรรย์อินทรีใจเชื้อ นายกเทศมนตรี เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งแรกของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีพื้นที่ 2 ไร่ 2 งาน ตั้งอยู่เลขที่ 1/5 ถนนนางบัวทอง ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่

ภายในบริเวณวัดศรีบัวบาน ได้รับความอนุเคราะห์พื้นที่ในการปลูกสร้างอาคารจาก เจ้าอาวาสวัดศรีบัวบาน ท่านพระครูสังวรวิวัฒน์ เปิดทำการสอนครั้งแรก เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2546 ยกฐานะขึ้นเป็นโรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2550 ปัจจุบันเปิดทำการสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี (โรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน, 2553, 1)

แบ่งโครงสร้างการบริหารงาน ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา มี 3 ตำแหน่ง คือ

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา
2. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารงาน มี 6 ด้าน คือ

1. ด้านวิชาการ ประกอบด้วยงานธุรการทางวิชาการ งานกิจกรรมการเรียนการสอน งานส่งเสริมวิชาการ งานกลุ่มประสบการณ์ งานวัดผลและประเมินผล
2. ด้านกิจการนักเรียน ประกอบด้วยงานเกณฑ์เด็กเข้าเรียน งานบริการด้านสุขภาพ งานบริการอาหารกลางวัน งานบริการแนะแนว งานบริการห้องสมุด งานระบบดูแลนักเรียน งานกิจกรรมสหกรณ์ งานส่งเสริมประชาธิปไตย งานส่งเสริมความปลอดภัย งานป้องกันยาเสพติด
3. ด้านธุรการการเงิน และพัสดุ ประกอบด้วย งานธุรการทั่วไป งานสารบรรณ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุและครุภัณฑ์
4. ด้านบุคลากร ประกอบด้วย งานแผนการงาน งานโครงการ งานเกี่ยวกับบุคลากร งานจัดบุคลากร งานสร้างและบำรุงขวัญ
5. ด้านอาคารสถานที่ ประกอบด้วย งานวางแผนด้านอาคาร งานรักษาความสะอาดและสุขภาพิบาล งานจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม งานใช้อาคารสถานที่ งานจัดสถานที่บริการ
6. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบด้วย งานชุมชนมีส่วนร่วม งานร่วมกิจกรรมชุมชน งานประชาสัมพันธ์โรงเรียน งานให้บริการชุมชน งานเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

การดำเนินการบริหารสถานศึกษา

ในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการตามที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนด ขั้นตอนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้ (โรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน, 2553, 1)

1. จัดประชุมนักวิชาการด้านการศึกษาปฐมวัย ผู้แทนกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพิจารณาจัดทำโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดจำนวนกลุ่มเป้าหมายจังหวัดละ 1 แห่ง รวม 75 แห่ง

2. ให้จังหวัดจัดตั้งคณะทำงานพิจารณาคัดเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด โดยประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานผู้แทนสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรืออื่น ๆ ผู้แทนหน่วยราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิตามความเหมาะสมเป็นคณะทำงาน เพื่อคัดเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยพิจารณาจากกรอบงานวิชาการและอุปกรณ์การเรียนการสอน งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานการบริหารและพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาปฐมวัย งานความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น งานกิจกรรมนักเรียน / เด็ก และงานความสัมพันธ์กับชุมชนและเครือข่ายแล้ว รายงานให้กระทรวงมหาดไทยเพื่อดำเนินประกาศเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ และพิจารณาให้การส่งเสริมสนับสนุนตามแนวทางที่กำหนดต่อไป

3. จัดตั้งคณะทำงานนิเทศติดตามและประเมินผลเพื่อรับทราบปัญหา และกำหนดแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ

4. ติดตามประเมินผลและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่เป็นเครือข่ายหลักในการพัฒนา

5. ดำเนินการขยายผลในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความพร้อมและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

6. กำหนดแนวทางจะดำเนินการจัดหางบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

(1) จัดตั้งกองทุนหรือมูลนิธิศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด เพื่อเป็นการระดมทรัพยากร ระดับจังหวัด และส่งเสริมงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(2) การสมทบหรือการอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) การขอการสนับสนุนจากรัฐบาล

(4) การขอการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากหน่วยภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน องค์กร
ภาคเอกชน มูลนิธิ องค์กรการกุศล และนักธุรกิจ

จำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2554 จำนวน 369 คน

จำนวนเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 85 คน (นฤมล อินทรกุล. หัวหน้างาน
อนุบาล, 2554, สัมภาษณ์)

ครูและบุคลากร ประจำโรงเรียนฯ จำนวน 25 คน

นางวิภาวรรณ บุญชูส่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบาน

ครูประจำการ จำนวน 10 คน

ครูพนักงานจ้าง จำนวน 9 คน

นักการภารโรง จำนวน 2 คน

แม่บ้าน / แม่ครัว จำนวน 3 คน

ยามรักษาความปลอดภัย จำนวน 1 คน

มีสถิติการมาเรียนประจำวันของนักเรียน

จัดครูดูแลเวรประจำวัน

การแต่งกายของนักเรียน

วันจันทร์ อังคาร และพฤหัสบดี แต่งชุดนักเรียน

วันพุธ แต่งชุดพลศึกษา

วันศุกร์ แต่งชุดผ้าไทย

แหล่งสื่อ / สื่อการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ก. ใกร้อยเชือก

ก. ใก่อ กระดาษทราย

โยงภาพกับเงา

ตัดต่อภาพ

แหล่งเรียนรู้กลางแจ้ง

สื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เกี่ยวกับนิทานแสนสนุก และสนุกกับภาษา

ความภาคภูมิใจ

- รางวัล “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ” จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

- รางวัล “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่าอยู่ ระดับดี-ดีมาก” จากกรมอนามัย กระทรวง

สาธารณสุข

- ประกาศนียบัตร รับรองมาตรฐาน “ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก น่าอยู่ระดับดีมาก” จาก กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- รางวัล “ศูนย์เด็กเล็กน่าอยู่ดีเด่น” ระดับจังหวัด จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- รางวัลชนะเลิศ อันดับ 1 การประกวดกระทงประเภทความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จาก เทศบาลเมือง สุพรรณบุรี
- ต้อนรับคณะศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วประเทศกว่า 200 คณะ
- เป็นศูนย์ต้นแบบในการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาทักษะ ทั้ง 4 ด้าน
- รางวัล “โรงอาหารมาตรฐานดีเด่น ระดับดีมาก” จาก กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- รางวัล “ตู้หนังสือเรือนปัญญา” จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด สุพรรณบุรี เพื่อส่งเสริมความรู้ของผู้ปกครองในชุมชน
- รางวัลสุดยอดส้มแห่งปี ระดับเขต พ.ศ. 2551 จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

เป้าหมาย

มุ่งจัดให้มีพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างแต่ละบุคคล เมื่อเด็กจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เด็กจะมีมาตรฐานในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามวัยคือ

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

10. มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

กิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน

1. พัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการเปลี่ยนแปลงตามลักษณะความสามารถทางด้านร่างกาย ของเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กมีสุขภาพอนามัยแข็งแรง สมบูรณ์ มีน้ำหนัก ส่วนสูงได้ตามเกณฑ์ เกิดการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กให้ประสานสัมพันธ์กัน เช่น การรับลูกบอลด้วยมือและลำตัว การเดินขึ้นลงบันไดสลับท้ำได้ เขียนรูปร่างกลมเส้นตรง สีเหลี่ยมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวตัดกระดาษแนวเส้นตรงได้ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย

2. พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ เป็นการแสดงออกทางอารมณ์และจิตใจ ตามความรู้สึกับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ ว่าดีใจเสียใจสนุกสนานตกใจ โกรธ เช่น ยิ้มแย้มแจ่มใสร่าเริง ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่ ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับสถานการณ์ กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดู ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองได้ ต้องการให้มีคนฟังคนสนใจ ชอบทักทายผู้ใหญ่ ด้านการแสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น เช่น รับประทานอาหารที่ของตนเอง เลือกลงเล่นแต่สิ่งที่ชอบสนใจและทำได้ ชื่นชมความสามารถของตนเองและผู้อื่น มีความมั่นใจตนเอง ด้านคุณธรรมและจริยธรรมเช่น แสดงความรักเพื่อนและสัตว์เลี้ยงได้ ไม่ทำร้ายผู้อื่นเมื่อไม่พอใจ รู้จักการรอคอยเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง รู้ว่าสิ่งใดของตนและสิ่งใดของเพื่อน รู้จักเก็บของเล่นเข้าที่ รู้จักตัดสินใจเรื่องง่าย ๆ และรู้ผลที่เกิดขึ้น กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่นการวาดภาพพระยานสี การปั้น การฉีก ตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่น ๆ ให้เด็กได้คิดสร้างสรรค์ เหมาะกับพัฒนาการ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินผ่อนคลายความตึงเครียด ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสระหว่างมือกับตา ฝึกใช้ภาษาการสังเกต การคิด การแก้ปัญหา การแสดงออก ให้เกิดความมั่นใจในตนเอง มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

3. พัฒนาการด้านสังคม เป็นความสามารถในการช่วยเหลือตนเองและการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น สังเกตได้จากกิจวัตรประจำวัน การเล่น และการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

3.1 การช่วยเหลือตนเอง รู้จักการรอคอย ตามลำดับก่อนหลัง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นบทบาทสมมุติ รับประทานอาหารได้

ด้วยตนเอง แต่งตัวได้ ไปห้องส้วมได้เอง รู้จักแบ่งปันของให้ผู้อื่น เล่นร่วมกับผู้อื่นได้ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (เก็บของเล่นเข้าที่ จัดที่นอน)

3.2 การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม รู้จักแสดงความเคารพ รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่ ไม่ทำลายสิ่งของเครื่องใช้ ทิ้งขยะให้ถูกที่ ช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมรอบตัว (ความสะอาดห้องเรียน การเปิด - ปิดไฟและน้ำ)

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการรับรู้ ความคิด ความเข้าใจ การใช้ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ ตามกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ พัฒนาศักยภาพของเด็กแต่ละคน อย่างเหมาะสมกับวัยหรือเตรียมความพร้อมด้านสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น เช่น

4.1 ทักษะการฟัง ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ฟังเสียงต่าง ๆ แล้วบอกได้ว่าเป็นเสียงอะไรเช่นเสียงสัตว์ เสียงดนตรี เสียงเคาะ ฟังนิทานหรือเรื่องสั้นเข้าใจ ฯลฯ

4.2 ทักษะการพูด บอกชื่อเล่นชื่อตนเองได้ บอกสิ่งที่ต้องการได้ บอกชื่อสิ่งของต่าง ๆ รอบตัวได้ บอกอวัยวะร่างกายได้ รู้จักคำถามว่า อะไร ทำไม ตอบคำถามง่าย ๆ ได้ตามสถานการณ์ ร้องเพลงตาม หรือท่องคำคล้องจองสั้น ๆ ได้

4.3 ทักษะกระบวนการคิดและการเรียนรู้ ตอบได้ประโยชน์สั้น ๆ ได้ จำแนกสิ่งของตามขนาดเล็กใหญ่ หรือสีต่างกันได้ จับคู่เหมือนกันได้ บอกสีได้ถูกต้อง เลียนแบบท่าทางของการเคลื่อนไหวได้ รู้จักการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 จัดลำดับเหตุการณ์ก่อน หลังได้

4.4 ทักษะด้านการเขียน ชีตเขียนเส้นตามอิสระ เส้นตรง เส้นโค้ง วาดภาพตามจินตนาการ ดูรูปภาพและบอกความหมาย

โครงการที่ทางโรงเรียนจัด ปัจจุบันมี 7 โครงการ คือ โครงการเด็ก ๆ สนุกกับสื่อ โครงการกิจกรรมวันเข้าพรรษา โครงการกิจกรรมวันพ่อทำบุญตักบาตรอาหารแห้ง โครงการชาวสารและบริการแนะแนวแก่ผู้ปกครอง โครงการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน โครงการรวมใจรักสิ่งแวดล้อม และโครงการประกวดห้องเรียน

โรงเรียนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา ให้สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างสอดคล้องกัน สัมพันธ์กัน ในทุกส่วนของร่างกายตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการจัดกิจกรรมแต่ละเรื่องของการเรียนรู้

การจัดอาหารและโภชนาการ

คำนึงถึง ความสะอาดรสชาติและความอร่อย ให้ได้สารครบ 5 หมู่ และสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกาย คือโปรตีน ธาตุเหล็ก ไอโอดีน วิตามินบี1 วิตามินเอ วิตามินซี แคลเซียม สังกะสี เพื่อสร้างเซลล์เนื้อเยื่อของร่างกาย สร้างเม็ดเลือดแดง กระดูกกล้ามเนื้อของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายให้ทำงานได้ตามปกติ ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงส่งผลต่อการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ภาชนะใส่อาหารสะอาดปลอดภัย ผู้ประกอบอาหารสะอาดปลอดภัย อาหารหลักครบ 5 หมู่ อาหารเสริมอุดมไปด้วยวิตามิน และแร่ธาตุที่จำเป็นต่อร่างกาย

การพักผ่อน

เป็นกิจกรรมที่ต้องได้รับการพักผ่อนเพื่อให้ร่างกายได้หยุดพัก เนื่องจากวัยเด็กเป็นวัยที่ไม่หยุดนิ่ง มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา อาหารที่รับประทานในแต่ละวันดังนั้นก็ทำให้เด็กได้นอนพักผ่อนกลางวันครูจะเล่นิทานให้เด็กฟังหรือร้องเพลงกล่อมให้เด็กได้จินตนาการ และทำให้เด็กมีความสุขมากขึ้นสามารถทำงานอย่างต่อเนื่อง

การทำงานเผยแพร่ต่อสาธารณชน

ในการทำงานเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับความสนใจและการตอบรับเป็นอย่างดี ทั้งเด็กวัยรุ่นครู อาจารย์และประชาชนทั่วไป ทำให้ครูมีพัฒนาการมีทักษะในการนำเสนองานและเรียนรู้ปัญหาแล้วนำกลับมาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ทั้งในด้านการพัฒนาตนเอง และองค์กรให้เกิดความรักสามัคคีปรองดองกันทำให้องค์กรเข้มแข็งและมั่นคงขึ้น

ตอนที่ 3 ต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่าจังหวัดสุพรรณบุรี

จากการสังเคราะห์เอกสารคณะผู้วิจัยได้สร้างต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่าจังหวัดสุพรรณบุรี (ฉบับร่าง) ดังนี้

หลักการและแนวคิด

กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการ ตามที่ได้จัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามนโยบายจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและเป็นพื้นฐานของการศึกษาระดับสูงขึ้นไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาการในช่วงปฐมวัยเป็นพื้นฐานของการพัฒนา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวัยต่อ ๆ มา ของมนุษย์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การพัฒนาการในช่วงปฐมวัย จึงต้องได้รับการเอาใจใส่ให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี และมีคุณภาพเพื่อให้เป็นทรัพยากรอย่างมีคุณค่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการบริการสาธารณะให้แก่ ประชาชนในพื้นที่ จึงต้องรับผิดชอบการจัดบริการศูนย์พัฒนาเด็ก เพื่อการจัดการการศึกษาปฐมวัยให้เด็กได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนี้

1. เพื่อกระจายโอกาสการรับบริการพัฒนาความพร้อมให้แก่เด็กทุกคนในพื้นที่อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
2. เพื่อให้เด็กได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับวัยให้สามารถรับการศึกษาที่สูงขึ้นต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นการแบ่งเบาภาระการดูแลเด็ก ให้พ่อ แม่ผู้ปกครอง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างผาสุก หมดความกังวลในบุตรหลาน

โครงสร้างการบริหารงาน

แบ่งการบริหารงานเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ด้านการบริหารจัดการ

ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. ศูนย์ฯ มีการจัดทำแผนพัฒนา และมีการดำเนินงานตามแผน โดยมีการกำหนดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้ง
2. ผู้บริหารศูนย์ฯ มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน และจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับศักยภาพ
3. หัวหน้าศูนย์ฯ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี
4. ครูผู้ดูแลเด็ก / ครูพี่เลี้ยงของศูนย์ฯ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีสาขา

อนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย และไม่เป็นโรคติดต่อ

5. ครูผู้ดูแลเด็ก / ครูพี่เลี้ยงของศูนย์ฯ มีสุขภาพจิตที่ดี ได้รับสวัสดิการ ด้านการรักษาพยาบาล และการตรวจสุขภาพประจำปี

6. อัตราส่วนของครูผู้ดูแลเด็ก / ครูพี่เลี้ยงของศูนย์ฯ ต่อจำนวนเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม

7. มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ (PDCA) เกณฑ์การประเมินตามหลักการที่ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Action) ตามความเหมาะสม เพื่อใช้สำหรับการประเมินตนเอง

ด้านวิชาการ

ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. จัดทำแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้และดำเนินการตามแผน ฯ เพื่อพัฒนาความสามารถตามวัยของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย จิตใจ-อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. จัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อแขน ขา และลำตัวด้วยการออกกำลังกาย และการเล่นกลางแจ้ง การพัฒนากล้ามเนื้อตา กล้ามเนื้อมือ ประสาทสัมผัสระหว่างมือและตา ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการเคลื่อนไหว เกมการศึกษา การเล่นตามมุม กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมเสรี

3. จัดกิจกรรมส่งเสริมลักษณะนิสัยให้เด็กได้แสดงพฤติกรรม อารมณ์ และความรู้สึก ด้านศิลปะ ดนตรีการเคลื่อนไหว และได้สัมผัสกับธรรมชาติ

4. ส่งเสริมให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ขยัน ประหยัด ความซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจรู้จักปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กติกา

5. ส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเรียนรู้พัฒนาตนเองได้

6. จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เด็กมีทักษะด้านการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างเหมาะสมตามวัย

7. จัดหา ผลิต และใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านอย่างเหมาะสมมีการนันทนาการ และงานแนะแนวผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

8. จัดทัศนศึกษาออกสถานที่ภายในชุมชน

9. ประเมินผลกิจกรรมและโครงการ

10. รายงานและประเมินผลงานในฝ่ายให้ผู้บริหารทราบ เมื่อสิ้นปีการศึกษา

11. มีการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอกประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้รวบรวมข้อมูล / สารสนเทศ เพื่อจัดทำรายงานการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง

ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม**ควรมีองค์ประกอบดังนี้**

1. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมบริเวณศูนย์ฯ มีความสะอาด ร่มรื่น แข็งแรง ปลอดภัย ตั้งอยู่ห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษและพื้นที่เสี่ยงต่ออันตราย

2. มีการจัดพื้นที่สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นหลากหลาย เพียงพอ เหมาะสมตามวัย โดยพื้นที่สนามเด็กเล่นควรเป็นพื้นทราย สนามหญ้าหรือยางสังเคราะห์ ตามความเหมาะสมของพื้นที่

3. เครื่องเล่นภายในศูนย์ฯ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย แข็งแรง อยู่ในสภาพที่ดี การติดตั้งเครื่องเล่นแต่ละชนิดถูกต้อง อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม และมีการตรวจสอบ / ซ่อมบำรุงเป็นระยะ

4. พื้นที่ภายในอาคารของศูนย์ฯ สะอาด เหมาะสมแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ไม่มีกลิ่นอับ ทางเดินและพื้นที่จัดกิจกรรมปลอดภัยไม่มีสิ่งกีดขวาง จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือหรือเครื่องอำนวยความสะดวกปูพื้นด้วยวัสดุที่ปลอดภัย

5. มีพื้นที่สำหรับให้เด็กนอนพักผ่อนอย่างเหมาะสมเครื่องนอนประจำตัวเด็ก สะอาด และเพียงพอสำหรับเด็กทุกคน

6. มีการจัดห้องพยาบาลผู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้พื้นมือเด็ก

7. สถานที่เตรียมอาหาร และปรุงอาหารสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีการปกคลุมอาหารที่พร้อมบริโภคดูแลให้ได้รับประทานอาหาร ครบ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการจัดบริการและตรวจคุณภาพอาหาร นม และน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัย การทำความสะอาดแก้วน้ำดื่มเฉพาะตัวของเด็ก

8. ตรวจสุขภาพของเด็กทุกปี โดยครอบคลุมถึงสุขภาพฟัน สายตา หู วัคซีนควมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือบุคลากรทางการแพทย์มีการตรวจคัดกรอง

สุขภาพและแยกเด็กป่วย มีการป้องกันการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บ การเกิดโรคระบาดภายใน ศูนย์เด็กเล็ก

9. ชี้แจงนำหน้าวัดส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขดูแล ป้องกันควบคุมโรคและอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคมีวัสดุอุปกรณ์ในการ รักษาและปฐมพยาบาลเบื้องต้น ได้แก่ ตู้เก็บยา / กล่องเก็บยา / ที่เก็บยา

ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ควรมีองค์ประกอบดังนี้

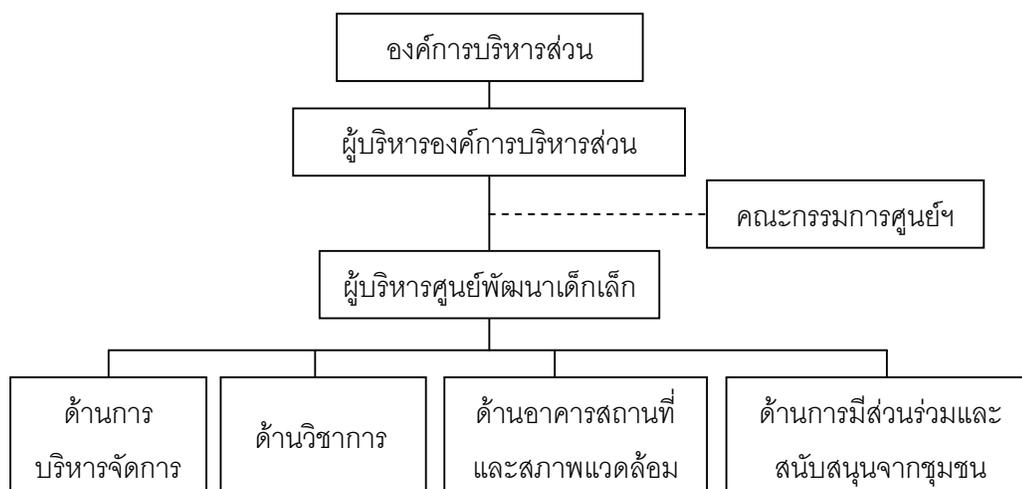
1. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ระหว่างพ่อแม่ หัวหน้า ศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
2. ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและ ผู้ปกครอง
3. ครูผู้ดูแลเด็กสามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก
4. จัดทำผลพัฒนาการเด็กและข้อมูลให้ผู้ปกครองรับทราบและแสดงความ

คิดเห็น

5. จัดทัศนศึกษาออกสถานที่ภายในชุมชน
6. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนา ศูนย์มีคณะกรรมการวิธีดำเนินการประกันคุณภาพ

โครงสร้างการบริหารงานของต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลโคกโคเฒ่า (ฉบับร่าง)

แสดงในแผนภูมิที่ 4.1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 4.1 โครงสร้างการบริหารงานของต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลโคกโคเฒ่า (ฉบับร่าง)

มาตรฐานตัวชี้วัด

จากการวิเคราะห์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นมาตรฐานตัวชี้วัดในต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลโคกโคเฒ่า (ฉบับร่าง) โดยกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดทั้งหมด 12 มาตรฐาน 63 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ / ความรู้ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีความรักเด็ก ชยัน อุดหนุน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย / การศึกษา
อนุบาล หรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย /
การศึกษาอนุบาล หรือเทียบเท่าขึ้นไป

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 หมั่นพัฒนาตนเอง หรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

ตัวบ่งชี้ที่ 1.6 มีครูและบุคลากรสนับสนุนจำนวนพอเพียง

**มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้
อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตร
การศึกษาปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 มีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงและอิงพัฒนาการ
ของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 มีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและ
ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา
ผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนา
ผู้เรียน

**มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ
และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา**

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และมีภาวะความเป็นผู้นำ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และการจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

**มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้เรียน มีคุณภาพ
เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน**

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความพึง
พอใจคุณภาพของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความพึง
พอใจผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็ก ในการให้คำปรึกษา
แนะนำตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ แก่ชุมชน และส่วนรวม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนา
ผู้เรียน

**มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่อ
อุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของ
ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 5.5 มีระบบการนิเทศการสอน และนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่าง
สม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 5.6 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 5.7 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

**มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน
อย่างหลากหลาย**

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจ
ความสามารถทางวิชาการ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ ด้านดนตรี ศิลปะการ
เคลื่อนไหว และกีฬา / นันทนาการ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.4 จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิ
ปัญญาไทย

ตัวบ่งชี้ที่ 6.5 จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้ที่ 6.6 จัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง

**มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่
ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน**

ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 มีการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของ
ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวก
เพียงพอให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 มีอาคารสถานที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 7.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่

**มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา
สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน**

ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะอาด ความเป็นระเบียบ
เรียบร้อย และการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและ
อื่น ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 เป็นแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้และบริการชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 8.3 มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 มีวินัย ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนา
ที่ตนนับถือ

ตัวบ่งชี้ที่ 9.2 มีความซื่อสัตย์ สุจริต และกตัญญูต่เวที

ตัวบ่งชี้ที่ 9.3 มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเสียสละ
เพื่อส่วนรวม

ตัวบ่งชี้ที่ 9.4 ประหยัด ใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า

ตัวบ่งชี้ที่ 9.5 ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรง
ไว้ซึ่งความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 10.1 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ที่ 10.2 มีความรู้ในเรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ
รอบตัว

ตัวบ่งชี้ที่ 10.3 มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก

ตัวบ่งชี้ที่ 10.4 มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

ตัวบ่งชี้ที่ 10.5 มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย สามารถสื่อความคิดผ่านการ
พูด เขียน หรือนำเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 10.6 มีทักษะในการสังเกตและสำรวจ

ตัวบ่งชี้ที่ 10.7 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 11.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และป้องกัน
ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุต่อตนเองและผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 11.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ที่ 11.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อ
ความรุนแรงโรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ

ตัวบ่งชี้ที่ 11.4 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 11.5 ร่าเริงแจ่มใส และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ที่ 12.1 สนใจ ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ

ตัวบ่งชี้ที่ 12.2 สนใจ ชื่นชม ร่วมกิจกรรมด้านดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้ที่ 12.3 สนใจ ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา และการออกกำลังกาย

* หมายเหตุ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่ขีดเส้นใต้เป็นส่วนที่ปรับเปลี่ยนเพิ่มเติม

จากมาตรฐาน ข้างต้น มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดไว้ 6 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมาตรฐาน ตัวชี้วัดของต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลโคกโคเฒ่า จังหวัดสุพรรณบุรี

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	1. บริหาร จัดการ	2. บุคลากร	3. อาคาร	4. วิชาการ	5. มีส่วน ร่วม	6. เครือข่าย
มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่น พัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง		✓			✓	
ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน		✓			✓	
ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีความรักเด็ก ชยัน อดทน		✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน		✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย / การศึกษาอนุบาลหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย / การศึกษาอนุบาล หรือเทียบเท่าขึ้นไป		✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 หมั่นพัฒนาตนเอง หรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม		✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 1.6 มีครูและบุคลากรสนับสนุนจำนวนพอเพียง		✓				
มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย		✓		✓		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	1. บริหาร จัดการ	2. บุคลากร	3. อาคาร	4. วิชาการ	5. มีส่วน ร่วม	6. เครือข่าย
ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 มีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 มีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงและอิงพัฒนาการของผู้เรียน		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน						
มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา	✓	✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ	✓	✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน		✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และมีภาวะความเป็นผู้นำ		✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และการจัดการ	✓					
ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ	✓					
มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้เรียน มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน	✓	✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความพึงพอใจ คุณภาพของผู้เรียน		✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความพึงพอใจ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็กในการให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ แก่ชุมชน และส่วนรวม		✓				
ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาผู้เรียน		✓				
มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓			✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น	✓			✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				✓		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	1. บริหาร จัดการ	2. บุคลากร	3. อาคาร	4. วิชาการ	5. มีส่วน ร่วม	6. เครือข่าย
ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้				✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน				✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 5.5 มีระบบการนิเทศการสอน และนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่าง สม่ำเสมอ	✓			✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 5.6 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการเรียนการสอน				✓	✓	
ตัวบ่งชี้ที่ 5.7 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม				✓		
มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่าง หลากหลาย				✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจ ความสามารถทางวิชาการ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน				✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม				✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ ด้านดนตรี ศิลปะการ เคลื่อนไหว และกีฬา / นันทนาการ				✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 6.4 จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย				✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 6.5 จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย				✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 6.6 จัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง				✓		
มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน	✓					
ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต ของผู้เรียน	✓		✓			
ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 มีการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของ ผู้เรียน	✓		✓			
ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวก เพียงพอให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดี	✓		✓			
ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 มีอาคารสถานที่เหมาะสม	✓		✓			
ตัวบ่งชี้ที่ 7.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่					✓	
มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน	✓				✓	✓
ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะอาด ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยและการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและ อื่น ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ชุมชน	✓				✓	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	1. บริหาร จัดการ	2. บุคลากร	3. อาคาร	4. วิชาการ	5. มีส่วน ร่วม	6. เครือข่าย
ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 เป็นแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชน					✓	✓
ตัวบ่งชี้ที่ 8.3 มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน					✓	✓
มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 มีวินัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนา ที่ตนนับถือ		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 9.2 มีความซื่อสัตย์ สุจริต และกตัญญูกตเวที		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 9.3 มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ เสียสละเพื่อส่วนรวม		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 9.4 ประหยัด ใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 9.5 ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรง ไว้ซึ่งความเป็นไทย		✓		✓		
มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 10.1 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 10.2 มีความรู้ในเรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 10.3 มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 10.4 มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 10.5 มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย สามารถสื่อความคิดผ่าน การพูด เขียนเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 10.6 มีทักษะในการสังเกตและสำรวจ		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 10.7 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้				✓		
มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 11.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และป้องกัน ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุต่อตนเองและผู้อื่น		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 11.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 11.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อ ความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 11.4 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 11.5 ร่าเริงแจ่มใส และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น		✓		✓		
มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการ เคลื่อนไหว		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 12.1 สนใจ ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 12.2 สนใจ ชื่นชม ร่วมกิจกรรมด้านดนตรี และการเคลื่อนไหว		✓		✓		
ตัวบ่งชี้ที่ 12.3 สนใจ ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา และการออกกำลังกาย		✓		✓		

จากการตรวจสอบต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่าโดยการสนทนากลุ่ม คณะผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้วิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงต้นแบบ (ฉบับร่าง) ดังนี้

ผู้บริหารศูนย์เด็กเล็กได้กล่าวว่า “...ด้านบริหารจัดการ ควรมีแผนพัฒนาส่งเสริม ตามปรัชญา วิสัยทัศน์ให้หัวหน้าศูนย์ และผู้ดูแลเด็กมีส่วนร่วม...”

“...ด้านวิชาการ ครูต้องเข้าใจในด้านหลักสูตรของสถานศึกษา ควรมีการทำแผนกระบวนการเรียนรู้พัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน จัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อ ส่งเสริมลักษณะนิสัย ส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์ จัดกิจกรรมตามจินตนาการให้มีความคิดสร้างสรรค์ เสริมประสบการณ์ พูด ฟัง อ่าน เขียน มีการทำการบินตีกลองและประเพณี มีการจัดทำสื่อจากผู้สอนผลิตสื่อจากท้องถิ่นเอง...”

“...ด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อม จัดสนามเด็กเล่น เครื่องเล่น สนามหญ้า สังเคราะห์เครื่องเล่นให้ได้มาตรฐาน มีแสงสว่าง อากาศถ่ายเทสะดวกทางเดินสะดวก มีการเตรียมอาหารถูกสุขลักษณะอาหารครบหลัก 5 หมู่ มีการตรวจสุขภาพฟัน ตา...”

“...ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน มีการประชุมผู้ปกครอง มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง จัดทำผลพัฒนาการให้ผู้ปกครองทราบ ใบแจ้งผล ให้ผู้ปกครองร่วมจัดโครงการ / กีฬา / วันเด็ก / ตักบาตรวันพ่อ บริการชุมชน สอบถามความคิดเห็น เยี่ยมบ้านจัดบันทึก...”

“...ด้านกิจการนักเรียนควรจัดให้มีนันทนาการ แนะนำทัศนศึกษาให้ผู้ปกครองไปช่วยดูแล มีการประเมินสถานที่...”

“...ด้านประกันคุณภาพมีการประกันคุณภาพภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการประเมินภายนอกของ สมศ....”

“...ด้านวัสดุอุปกรณ์ ควรมีเครื่องมือในการรองรับความเจ็บป่วย...”

นอกจากนี้ ผู้บริหารศูนย์เด็กเล็ก ยังได้ให้ทัศนคติเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไว้ว่า

“...มาตรฐานด้านผู้บริหาร ควรมีความรู้ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและนำระบบ PDCA มาใช้...”

“...มาตรฐานด้านคุณภาพครู ควรจัดกิจกรรมหกด้านได้คล่อง โดยคำนึงถึงพัฒนาการของนักเรียน มีการประเมินพัฒนาการตามวัยตามความเป็นจริง...”

“...มาตรฐานด้านผู้เรียน” มีการกระตุ้นพัฒนาการโดยการใช้ สุนทรียภาพ ดนตรี กีฬา ฝึกให้รู้จักประชาธิปไตย ให้เกิดความคิดรวบยอด การฝึกให้รู้จักดูแลสุขภาพด้วยตนเอง...”

“... มาตรฐานพัฒนาชุมชน วัดมีความสำคัญในเรื่องของศาสนา ควรมีคณะกรรมการจากวัดให้มามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และเพื่อให้ชุมชนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้...”

นักวิชาการได้เสนอแนะในภาพรวมว่า “...ควรนำเทคโนโลยี สมัยใหม่มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถ้าในบริบทชุมชนมีความพร้อม...”

ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้เสนอแนะในภาพรวมว่า “...ครูต้องพัฒนาหลายอย่าง พยายามหาความรู้เพิ่มเติมในด้านวิชาการ อยากรได้เครื่องเล่นสนาม ครูต้องมีส่วนร่วมกับชุมชนเป็นสิ่งที่ดี สิ่งสำคัญการเยี่ยมบ้านซึ่งเป็นโครงการที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะทำให้เข้าถึงชุมชนและตัวของผู้ปกครอง...”

ผู้ปกครองได้เสนอแนะในภาพรวมว่า “... ลูกเรียนที่นี่เก่งมากขึ้น เมื่อก่อนไม่พูดแต่ตอนนี้พูดเก่งขึ้น กล้าแสดงออก ปัจจุบันศูนย์ดีอยู่แล้ว ครูสนใจเด็กดี ทำงานเก่ง ครูใจดี รักเด็ก อยากให้เด็กมีสนามเด็กเล่น...”

จากการสังเคราะห์เอกสารและการสนทนากลุ่ม คณะผู้วิจัยได้สร้างต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเฒ่าจังหวัดสุพรรณบุรี (ฉบับสมบูรณ์) ดังนี้

ต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลโคกโคเต่าจังหวัดสุพรรณบุรี

หลักการและแนวคิด

กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการ ตามที่ได้จัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามนโยบายจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและเป็นพื้นฐานของการศึกษาระดับสูงขึ้นไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาการในช่วงปฐมวัยเป็นพื้นฐานของการพัฒนา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวัยต่อ ๆ มา ของมนุษย์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การพัฒนาการในช่วงปฐมวัย จึงต้องได้รับการเอาใจใส่ให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี และมีคุณภาพเพื่อให้เป็นทรัพยากรอย่างมีคุณค่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ จึงต้องรับผิดชอบการจัดการบริการศูนย์พัฒนาเด็ก เพื่อการจัดการการศึกษาปฐมวัยให้เด็กได้รับพัฒนาการเตรียมความพร้อมอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ดังนี้

1. เพื่อกระจายโอกาสการรับบริการพัฒนาความพร้อมให้แก่เด็กทุกคนในพื้นที่อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
2. เพื่อให้เด็กได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างถูกต้อง เหมาะสมกับวัยให้สามารถรับการศึกษาที่สูงขึ้นต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นการแบ่งเบาภาระการดูแลเด็ก ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข หมดความกังวลในบุตรหลาน

โครงสร้างการบริหารงาน

แบ่งการบริหารงานเป็น 4 ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ด้านการบริหารจัดการ

ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. ศุูนย์ฯ มีการจัดทำแผนพัฒนา และมีการดำเนินงานตามแผน โดยมีการกำหนดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดตั้ง

2. ผู้บริหารศุูนย์ฯ มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการและระบบสารสนเทศ และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน และจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับศักยภาพ

3. หัวหน้าศุูนย์ฯ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี

4. ครูผู้ดูแลเด็ก / ครูพี่เลี้ยงของศุูนย์ฯ มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีสาขาอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย และไม่เป็นโรคติดต่อ

5. ครูผู้ดูแลเด็ก / ครูพี่เลี้ยงของศุูนย์ฯ มีสุขภาพจิตที่ดี ได้รับสวัสดิการ ด้านการรักษาพยาบาล และการตรวจสุขภาพประจำปี

6. อัตราส่วนของครูผู้ดูแลเด็ก / ครูพี่เลี้ยงของศุูนย์ฯ ต่อจำนวนเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม

7. มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ (PDCA) เกณฑ์การประเมินตามหลักการที่ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Action) ตามความเหมาะสม เพื่อใช้สำหรับการประเมินตนเอง

ด้านวิชาการ

ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. จัดทำแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้และดำเนินการตามแผน ฯ เพื่อพัฒนาความสามารถตามวัยของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย จิตใจ-อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. จัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อแขน ขา และลำตัวด้วยการออกกำลังกาย และการ เล่นกลางแจ้ง การพัฒนากล้ามเนื้อตา กล้ามเนื้อมือ ประสาทสัมผัสระหว่างมือและตา ด้วยกิจกรรมศิลปะ กิจกรรมการเคลื่อนไหว เกมการศึกษา การเล่นตามมุม กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมเสรี

3. จัดกิจกรรมส่งเสริมลักษณะนิสัยให้เด็กได้แสดงพฤติกรรม อารมณ์ และความรู้สึก ด้านศิลปะ ดนตรีการเคลื่อนไหว และได้สัมผัสกับธรรมชาติ

4. ส่งเสริมให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ชยัน ประหยัด ความซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจรู้จักปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กติกา

5. ส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้

6. จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เด็กมีทักษะด้านการใช้ภาษาในการสื่อ ความหมาย ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างเหมาะสมตามวัย

7. จัดหา ผลิต และใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ เด็กทุกด้านอย่างเหมาะสมมีการนันทนาการ และงานแนะแนวผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

8. จัดทัศนศึกษานอกสถานที่ภายในชุมชน

9. ประเมินผลกิจกรรมและโครงการ

10. รายงานและประเมินผลงานในฝ่ายให้ผู้บริหารทราบ เมื่อสิ้นปีการศึกษา

11. มีการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอกประเมินตาม มาตรฐานและตัวบ่งชี้ รวบรวมข้อมูล/สารสนเทศ เพื่อจัดทำรายงานการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง

ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมบริเวณศูนย์ฯ มีความสะอาด ร่มรื่น แข็งแรง ปลอดภัย ตั้งอยู่ห่างจากสภาพแวดล้อมที่เป็นมลพิษและพื้นที่เสี่ยงต่ออันตราย

2. มีการจัดพื้นที่สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นหลากหลาย เพียงพอ เหมาะสมตามวัย โดยพื้นที่สนามเด็กเล่นควรเป็นพื้นทราย สนามหญ้าหรือยางสังเคราะห์ ตามความเหมาะสมของ พื้นที่

3. เครื่องเล่นภายในศูนย์ฯ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย แข็งแรง อยู่ในสภาพที่ดี การ ติดตั้งเครื่องเล่นแต่ละชนิดถูกต้อง อยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม และมีการตรวจสอบ / ซ่อมบำรุงเป็น ระยะ

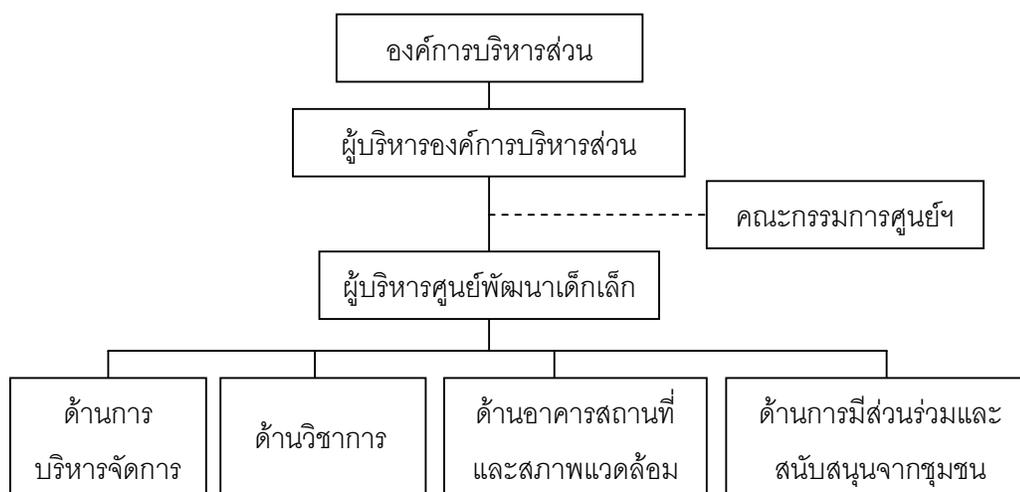
4. พื้นที่ภายในอาคารของศูนย์ฯ สะอาด เหมาะสมแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก ไม่มีกลิ่นอับ ทางเดินและพื้นที่จัดกิจกรรมปลอดภัยไม่มีสิ่งกีดขวาง จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือหรือเครื่องอำนวยความสะดวกปูพื้นด้วยวัสดุที่ปลอดภัย
5. มีพื้นที่สำหรับเด็กนอนพักผ่อนอย่างเหมาะสมเครื่องนอนประจำตัวเด็กสะอาดและเพียงพอสำหรับเด็กทุกคน
6. มีการจัดห้องพยาบาลตู้เก็บยาและเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้พื้นมือเด็ก
7. สถานที่เตรียมอาหาร และปรุงอาหารสะอาด ถูกสุขลักษณะ มีการปกคลุมอาหารที่พร้อมบริโภคดูแลให้เด็กรับประทานอาหาร ครบ 5 หมู่ตามหลักโภชนาการจัดบริการและตรวจคุณภาพอาหาร นม และน้ำดื่มที่สะอาดปลอดภัย การทำความสะอาดแก้วน้ำดื่มเฉพาะตัวของเด็ก
8. ตรวจสอบสุขภาพของเด็กทุกปี โดยครอบคลุมถึงสุขภาพฟัน สายตา หู วัชอีคิว อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือบุคลากรทางการแพทย์มีการตรวจคัดกรองสุขภาพและแยกเด็กป่วย มีการป้องกันการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บ การเกิดโรคระบาดภายในศูนย์เด็กเล็ก
9. ชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขดูแลป้องกันควบคุมโรคและอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นในการป้องกันควบคุมโรคมีวัสดุอุปกรณ์ในการรักษาและปฐมพยาบาลเบื้องต้น ได้แก่ ตู้เก็บยา / กล่องเก็บยา / ที่เก็บยา

ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน ระหว่างพ่อแม่ หัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
 2. ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูพี่เลี้ยงมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและ ผู้ปกครอง
 3. ครูผู้ดูแลเด็กสามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก
 4. จัดทำผลพัฒนาการเด็กและข้อมูลให้ผู้ปกครองรับทราบและแสดงความคิดเห็น
 5. จัดทัศนศึกษานอกสถานที่ภายในชุมชน
 6. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาศูนย์
- มีคณะกรรมการวิธีดำเนินการประกันคุณภาพ

โครงสร้างการบริหารงานของต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลโคกโคเฒ่า
แสดงในแผนภูมิที่ 7 ดังนี้

แผนภูมิที่ 4.2 โครงสร้างการบริหารงานของต้นแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลโคกโคเฒ่า

มาตรฐานตัวชี้วัด

มาตรฐานตัวชี้วัดมีทั้งหมด 12 มาตรฐาน 63 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่น พัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีความรักเด็ก ชยัน อดทน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 มีความมุ่งมั่น และอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย / การศึกษาอนุบาล หรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาปฐมวัย / การศึกษาอนุบาล หรือเทียบเท่าขึ้นไป

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 หมั่นพัฒนาตนเอง หรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

ตัวบ่งชี้ที่ 1.6 มีครูและบุคลากรสนับสนุนจำนวนพอเพียง

**มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้
อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 มีความรู้ความเข้าใจจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 มีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.6 มีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงและอิงพัฒนาการของ ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.7 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มตามศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.8 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และ มีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และมีภาวะความเป็นผู้นำ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และการจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก และผู้เรียน มีคุณภาพ เป็น ที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความพึงพอใจ คุณภาพของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้ปกครองและชุมชนในพื้นที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความพึงพอใจ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็ก ในการให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ แก่ชุมชน และส่วนรวม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนา ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น
- ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 ส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 มีการจัดระบบการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 5.5 มีระบบการนิเทศการสอน และนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ
- ตัวบ่งชี้ที่ 5.6 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการเรียนการสอน
- ตัวบ่งชี้ที่ 5.7 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

- ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจ ความสามารถทางวิชาการ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม
- ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถพิเศษ ด้านดนตรี ศิลปะการเคลื่อนไหว และกีฬา / นันทนาการ
- ตัวบ่งชี้ที่ 6.4 จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย
- ตัวบ่งชี้ที่ 6.5 จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย
- ตัวบ่งชี้ที่ 6.6 มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง

มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

- ตัวบ่งชี้ที่ 7.1 จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 มีการให้บริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน
- ตัวบ่งชี้ที่ 7.3 จัดห้องเรียน พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 7.4 มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 7.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่

มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 8.1 ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในความสะดวก ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการให้บริการด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ วิชาการและอื่น ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 8.2 เป็นแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้และบริการชุมชน

ตัวบ่งชี้ที่ 8.3 มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 มีวินัย ความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวบ่งชี้ที่ 9.2 มีความซื่อสัตย์ สุจริต และกตัญญูกตเวที

ตัวบ่งชี้ที่ 9.3 มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเสียสละเพื่อส่วนรวม

ตัวบ่งชี้ที่ 9.4 ประหยัด ใช้สิ่งของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า

ตัวบ่งชี้ที่ 9.5 ภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 10.1 มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ที่ 10.2 มีความรู้ในเรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ตัวบ่งชี้ที่ 10.3 มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก

ตัวบ่งชี้ที่ 10.4 มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

ตัวบ่งชี้ที่ 10.5 มีทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมกับวัย สามารถสื่อความคิดผ่านการพูด เขียนเสนอด้วยวิธีต่าง ๆ

ตัวบ่งชี้ที่ 10.6 มีทักษะในการสังเกตและสำรวจ

ตัวบ่งชี้ที่ 10.7 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

- ตัวบ่งชี้ที่ 11.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุต่อตนเองและผู้อื่น
- ตัวบ่งชี้ที่ 11.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์
- ตัวบ่งชี้ที่ 11.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ
- ตัวบ่งชี้ที่ 11.4 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
- ตัวบ่งชี้ที่ 11.5 ว่าเรียงแจ่มใส และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

- ตัวบ่งชี้ที่ 12.1 สนใจ ชื่นชม ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านศิลปะ
- ตัวบ่งชี้ที่ 12.2 สนใจ ชื่นชม ร่วมกิจกรรมด้านดนตรี และการเคลื่อนไหว
- ตัวบ่งชี้ที่ 12.3 สนใจ ร่วมกิจกรรม และมีผลงานด้านกีฬา และการออกกำลังกาย